2. PROGRAMMAPLAN CRISISBEHEERSING

3.1. Doel van het programma

Crisisbeheersing zorgt voor het versterken van de samenwerking tussen de crisispartners om, passend bij de Friese nuchterheid, risicobewustzijn en redzaamheid te bevorderen en hulpverlening en herstel te organiseren bij crises in de samenleving.

'Samenwerken aan een (veer)krachtige crisisorganisatie.'

3.2. De speerpunten van Crisisbeheersing

De afdeling Crisisbeheersing focust zich op de volgende speerpunten.

1. **Risico's in beeld**
   Afdeling Crisisbeheersing heeft, samen met haar netwerkpartners, de belangrijkste risico's in beeld. Wij werken en denken vanuit risicoanalyses en communiceren adequaat over risico's.

2. **Voorbereide crisisorganisatie**
   Onze crisisorganisatie is professioneel (vakbekwaam) en proportioneel (voorbereid op realistische risico's) ingericht. Onze crisisfunctionarissen zijn tevreden over de wijze waarop de crisisorganisatie is voorbereid.

3. **Netwerkmanagement**
   Afdeling Crisisbeheersing is de netwerkorganisatie op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing, ten dienste van de Friese gemeenten, keten- en netwerkpartners.

4. **Veilig verloop evenementen**
   Afdeling Crisisbeheersing levert een bijdrage aan veilige en feestelijke evenementen in Fryslân.

5. **Leren en evalueren**
   Afdeling Crisisbeheersing verbetert de effectiviteit van de hulpverlening door het systematisch evalueren van GRIP-inzetten.

3.3. Resultaten in 2018

De speerpunten van Crisisbeheersing laten zich vertalen in de volgende resultaatindicatoren.

Doel	Indicator	Streefwaarde 2018
1 - Risico's in beeld	- regionaal risicoprofiel bestuurlijk vastgesteld - risico- en crisiscommunicatieportal ontwikkeld	- ja - ja
2 - Voorbereide crisisorganisatie	- voor alle nieuwe crisisfunctionarissen is een scholingstraject ontwikkeld; vakbekwaam worden - Voor iedere crisisfunctionaris is kwalitatief (portfolio) en kwantitatief (registratie) de vakbekwaamheid inzichtelijk; vakbekwaam blijven	- 100% - 100% - > 8

	- crisisfunctionarissen zijn tevreden over de wijze waarop de organisatie is voorbereid	
3 - Netwerkmanagement	- gemiddelde tevredenheid van Friese gemeenten en partners n.a.v. thematische bijeenkomsten (2015: 7,3 / 2016: 7,9)	- >7,5
4 - Veilig verloop evenementen	- percentage adviezen dat door de burgemeester bij de vergunningverlening voor een evenement is overgenomen (2015: 93% / 2016: 90%) - met gemeenten die een advies niet overnemen, vindt een gesprek plaats	- 100% - 100%
5 - Leren en evalueren	- iedere evaluatie van een operationele inzet is besproken met de crisisfunctionarissen, per functiegroep of in een thematische bijeenkomst - percentage operationele inzetten waarbij onderzoek is gedaan naar burgerbeleving	- 100% - > 75%

Risico's in beeld

- Afdeling Crisisbeheersing wil samen met Friese gemeenten en keten- en netwerkpartners snel reageren op kansen en bedreigingen. Samen zijn de belangrijkste risico's op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing in beeld gebracht. De rollen van de algemene en functionele keten zijn helder belegd (bestuurlijke netwerkkaarten / schoenmaker blijf bij je leest).
- Samen met partners is het 'Regionaal Risicoprofiel 2019-2022' opgesteld. Dit plan wordt in 2018, tegelijk met het nieuwe 'Beleidsplan 2019-2022', bestuurlijk vastgesteld.
- Afdeling Crisisbeheersing heeft een digitale portal ontwikkeld waarmee burgers enerzijds proactief geïnformeerd worden over risico's (risicocommunicatie) en anderzijds handelingsperspectieven krijgen tijdens rampen en crises (crisiscommunicatie).

Voorbereide crisisorganisatie

- Afdeling Crisisbeheersing faciliteert bestaande én nieuwe crisisfunctionarissen door een passend vakbekwaamheidsprogramma aan te bieden. Hierbij wordt gebruik gemaakt van portfolio's en jaargesprekken.
- Afdeling Crisisbeheersing meet de tevredenheid van crisisfunctionarissen over de wijze waarop de crisisorganisatie wordt voorbereid. Denk bijvoorbeeld aan het vakbekwaamheidsprogramma, de manier waarop plannen tot stand komen, de toegankelijkheid van plannen, gebruikersvriendelijkheid van informatiesystemen en de persoonlijke standaarduitrusting.

Netwerkmanagement

- Afdeling Crisisbeheersing wil gericht in gesprek zijn met alle partners over de meerwaarde in het verbinden van partners en het delen van kennis en informatie. Partners weten Crisisbeheersing en elkaar te vinden bij rampen en crises.
- Afdeling Crisisbeheersing meet de tevredenheid van partners na afloop van georganiseerde thematische bijeenkomsten. Daarnaast wordt bij tenminste drie netwerkpartners geëvalueerd hoe de meerwaarde van de afdeling Crisisbeheersing wordt ervaren.

Veilig verloop evenementen

- Afdeling Crisisbeheersing adviseert gemeenten over evenementenveiligheid. De voorbereiding richt zich niet op het evenementen als potentiële crisis, maar als vermaak (een overstap van

crisisbeheersing naar betere risicobeheersing). Inspanningen richten zich in eerste instantie op een gedegen risicoanalyse en advisering.

- 2018 is hét jaar van 'Culturele Hoofdstad Leeuwarden-Fryslân'. Samen met de gemeenten wil Crisisbeheersing zorgdragen voor een veilig en feestelijk verloop van de evenementen die gedurende ruim 40 weken plaatsvinden in Leeuwarden (50%) en in de regio (50%).

Leren en evalueren

- Alle inzetten worden geëvalueerd volgens een vaste basismethodiek (netcentrisch evalueren). Indien daar aanleiding toe bestaat, wordt in nauwe samenspraak met de betrokken gemeente(n) een verdiepende evaluatie (voor het geheel of onderdelen) uitgevoerd.
- Als onderdeel van de nafase voert Crisisbeheersing burgerbelevingsonderzoeken uit die bedoeld zijn om de tevredenheid onder betrokken burgers inzichtelijk te maken.

3.4. Investeringen in 2018

Producten Crisisbeheersing	Lasten	Baten	Eindtotaal
Crisisbeheersing	3.892.398	2.858.050	1.034.348
Huisvesting RCC	125.256	36.869	88.387
Programma Crisisbeheersing	**4.017.654**	**2.894.919**	**1.122.735**

3.5. Feiten en cijfers programma Crisisbeheersing

Cijfers medewerkers 2016

Aantal medewerkers	29
Aantal FTE	25
Aantal mannen	12
Aantal vrouwen	17
Leeftijdsopbouw	
0 - 24	1
25 - 34	5
35 - 44	10
45 - 54	7
55 - 59	4
60 - 65	2
Gemiddelde leeftijd	44
Verzuimpercentage	
2015/2016	3,59/ 4,51
Meldfrequentie 2015/2016	0.94 / 0,75
NPS	
2014	-31,2
2015	-0,1
2016	volgt
Medewerkerstevredenheid	
2014	7,2
2015	7,6
2016	volgt

Activiteiten 2016

Kennis & Expertisecentrum

- 6 thematische bijeenkomsten met partners
- preparatie op nieuwe risico's en dreigingen: water en evacuatie, terrorismegevolgbestrijding, sociale incidenten

Compacte en professionele crisisorganisatie

- deelname aan ‘Regietafel opvang vluchtelingen’
- 8 GRIP-inzetten
- coördinatie vogelgriep
- nieuwe MCU (Mobiele Commando Unit) voor het CoPI

Publieksevenementen

- 10 adviezen over C-evenementen
- 114 adviezen over B-evenementen
- veiligheidsadviezen voor de Elfstedentocht (spreiden van bezoekersstromen over de Elfsteden)

Planvorming

- 3 ramp- en incidentbestrijdingsplannen
- toegankelijke wijze van aanbieden van plannen aan de crisisfunctionarissen via o.a. een app en infographics

Vakbekwaamheid

- 100 vakbekwaamheidsactiviteiten
- portfolio voor elke crisisfunctionaris
- met crisisfunctionarissen van 16 functiegroepen zijn functioneringsgesprekken gevoerd

Evalueren

- evaluaties gericht op output en outcome
- 2 publieksenquêtes na een inzet (burgerbeleving)
- actie- en verbeterpunten uit evaluaties ingevoerd voor een volgende inzet

Afdeling Crisisbeheersing

‘Bij elke crisis kunnen wij verschil maken’

De afdeling Crisisbeheersing van Veiligheidsregio Fryslân (VRF) wacht niet langer tot de pieper gaat vanwege een GRIP-situatie. Steeds vaker pakt ze de regie bij andere typen crises. Om overzicht te houden, informatie te delen én expertise te verbinden. ‘We doen waar we voor zijn: een crisis beheersen, beperken of voorkomen.’

December 2016: Wetterskip Fryslân belt met de afdeling Crisisbeheersing van VRF. Het waterschap heeft watervogels gevonden die zijn gestorven aan vogelgriep en dit overstijgt het eigen werkterrein. ‘Werk aan de winkel voor onze afdeling’, blikt beleidsmedewerker Annegien de Vries van VRF terug. ‘We spraken af dat wij de communicatie met gemeenten zouden verzorgen. Voor gemeenten was het prettig dat er één plek was voor informatie en ondersteuning.’ Ook alle mediavragen over de vogelgriep gingen naar de afdeling. ‘Natuurlijk speelden we sommige inhoudelijke vragen door naar samenwerkingspartners, maar door de centrale organisatie van communicatie ontstond rust en duidelijkheid’, aldus communicatieadviseur Rika Leijstra.

Koppelen netwerkpartners

‘Daarnaast informeerden we onze eigen crisisorganisatie over de situatie. Zodat de crisisfunctionarissen al waren voorbereid, mocht er worden opgeschaald. Sommige functionarissen zijn ook ingeschakeld, zoals een omgevingsanalist die berichtgeving in media en op social media monitort’. Annegien vult aan: ‘Ook koppelden we netwerkpartners aan elkaar. Experts van Wetterskip Fryslân gaven bijvoorbeeld instructies voor het ruimen van dode vogels aan de medewerkers van gemeentelijke buitendiensten.’ Rika: ‘We hebben steeds gekeken naar wat er speelde én wat er nodig was. Als afdeling Crisisbeheersing hielden we het overzicht, deelden we informatie en verbonden we partijen aan elkaar.’

‘Zo hoeven gemeenten niet ieder voor zich het wiel uit te vinden’

Nieuwe rol

Het is een nieuwe rol voor de afdeling. Voorheen kwamen de crisisfunctionarissen van VRF alleen in actie als bij een GRIP-situatie hun pieper ging. De een in het CoPI (Commando Plaats Incident) ter plaatse, een ander op het gemeentehuis en weer een ander in het Regionaal Operationeel Team (ROT). De functionarissen zijn professionals met verschillende expertise. Ze komen uit diverse organisaties, zoals de brandweer, een gemeente of het waterschap. ‘Wij maken en houden de circa driehonderd functionarissen vakbekwaam met cursussen, trainingen en oefeningen’, vertelt Annegien. ‘Daarnaast zijn we bezig met planvorming. Denk aan het risicoprofiel van Fryslân en crisisplannen voor objecten, zoals vliegbasis Leeuwarden. Daarin staat beschreven hoe hulpdiensten samenwerken in geval van een crisis.’

Crisisnoodopvang

Steeds vaker heeft de afdeling dus een rol in andere soorten crises, zoals bij de recente uitbraak van vogelgriep. Tijdens de vluchtelingenopvang in 2015 vervulde de afdeling een vergelijkbare spilfunctie. Rika: ‘Verschillende Friese gemeenten richtten toen een crisisnoodopvang voor vluchtelingen in. Wij waren het aanspreekpunt voor de gemeenten, voorzagen ze van tips en werkinstructies en boden ondersteuning aan.’ Annegien: ‘Ook lieten

we gemeenten kennis en ervaringen delen, zodat ze niet ieder voor zich het wiel hoefden uit te vinden. Verder hadden we contact met landelijke betrokken partijen, zoals het COA.'

De afdeling komt vaker in actie, omdat ze het begrip "crisis" ruimer definieert. 'Wanneer is er sprake van een crisis? Als de GRIP-structuur in werking treedt? Of als mensen in de maatschappij ongerust zijn en het in hun beleving crisis is? Ik denk dat laatste', aldus Rika. 'En wij kunnen bij elk type crisis verschil maken.' Dat vraagt wel iets van de organisatie, benadrukt Annegien. 'We moeten flexibel zijn en meebewegen met de behoefte van de maatschappij en onze netwerkpartners. Als zich een crisis voordoet, moeten we ons gewone werk laten vallen. Even stoppen met plannen maken en vol aan de bak. Doen waar we uiteindelijk voor zijn: een crisis beheersen, beperken of voorkomen.'

3. PROGRAMMAPLAN BRANDWEER

4.1. Doel van het programma

Het Algemeen Bestuur heeft in 2015 het beleidsplan 'Brandweer Fryslân: de koers naar toekomstbestendige brandweerzorg in Fryslân' vastgesteld. Daarmee is het beleidsmatige en financiële kader voor de brandweerorganisatie in de periode 2015-2018 bepaald.

In het beleidsplan wordt beschreven op welke wijze Brandweer Fryslân:

- wil bouwen aan een nieuwe brandweerorganisatie
- brandweerzorg in Fryslân veilig, efficiënt en effectief wil uitvoeren
- medewerkers wil stimuleren in hun eigen ontwikkeling
- de koers naar een toekomstbestendige brandweerzorg in Fryslân wil uitzetten

In 2018 wordt het beleidsplan voor de periode 2019-2022 geschreven.

Alle taken binnen het programma van Brandweer Fryslân staan in het teken van voorkomen, beperken en bestrijden van incidenten. We streven naar:

'Minder incidenten, minder slachtoffers & minder schade'

4.2. De speerpunten van Brandweer Fryslân

Brandweer Fryslân richt zich in 2018 op de volgende twee hoofddoelen:

- repressieve slagkracht en paraatheid in Fryslân optimaliseren
- brandveiligheidsbewustzijn en zelfredzaamheid in de Friese samenleving bevorderen

Repressieve slagkracht en paraatheid in Fryslân optimaliseren
In 2018 start de implementatie van 'Dekkingsplan 2.0'. In dit dekkingsplan heeft Brandweer Fryslân de repressieve organisatie geoptimaliseerd door deze efficiënt, effectief en veilig in te richten. Inzet op paraatheid, tijdige werving en selectie, en vakbekwaamheid is van belang.

Parallel hieraan loopt de ontwikkeling om de operationele informatievoorziening tijdens incidentbestrijding te optimaliseren. Dit kan door de informatie in inhoud en vorm zo goed mogelijk aan te bieden, zodat deze leidt tot een adequaat handelingsperspectief op basis van bruikbaarheid, nut, noodzaak en vakmanschap. Digitalisering speelt daarbij een belangrijke rol.

Brandveiligheidsbewustzijn en zelfredzaamheid in de Friese samenleving bevorderen
Brandweer Fryslân levert vanuit verschillende invalshoeken kennis en expertise voor een (brand)veilige leefomgeving. Denk hierbij aan de uitvoering van de wettelijke (advies)taken op het gebied van externe veiligheid, industriële veiligheid, brandveiligheid en vuurwerk. Maar ook aan advisering richting gemeenten over evenementen of ruimtelijke ontwikkelingen. Bovendien treedt Brandweer Fryslân voor een groot aantal Friese gemeenten op als deskundige backoffice ten aanzien van brandveiligheidsaspecten binnen het gemeentelijke Wabo-proces.

Naast bovenstaande traditionele risicobeheersingstaken zet Brandweer Fryslân in samenwerking met verschillende ketenpartners gericht in op 'Brandveilig Leven'. Via een doelgroepgerichte aanpak wil Brandweer Fryslân de Friese samenleving van jong tot oud bewust maken van de gevaren van brand, hoe brand te voorkomen en hoe te handelen wanneer er onverhoopt toch brand uitbreekt. Samenwerking met netwerkpartners, waaronder gemeenten, zorginstellingen, onderwijsinstellingen, thuiszorgorganisaties en woningcorporaties is hierbij onmisbaar.

De scope van het uitvoeringsprogramma 'Brandveilig Leven' wordt bepaald door de in 2014 ingezette doelgroepgerichte regionale koers en de aanbevelingen ten aanzien van de in te zetten brandveilig-leven-maatregelen zoals opgenomen in de rapportage 'Afhechten dekkingsplan 1.0'.

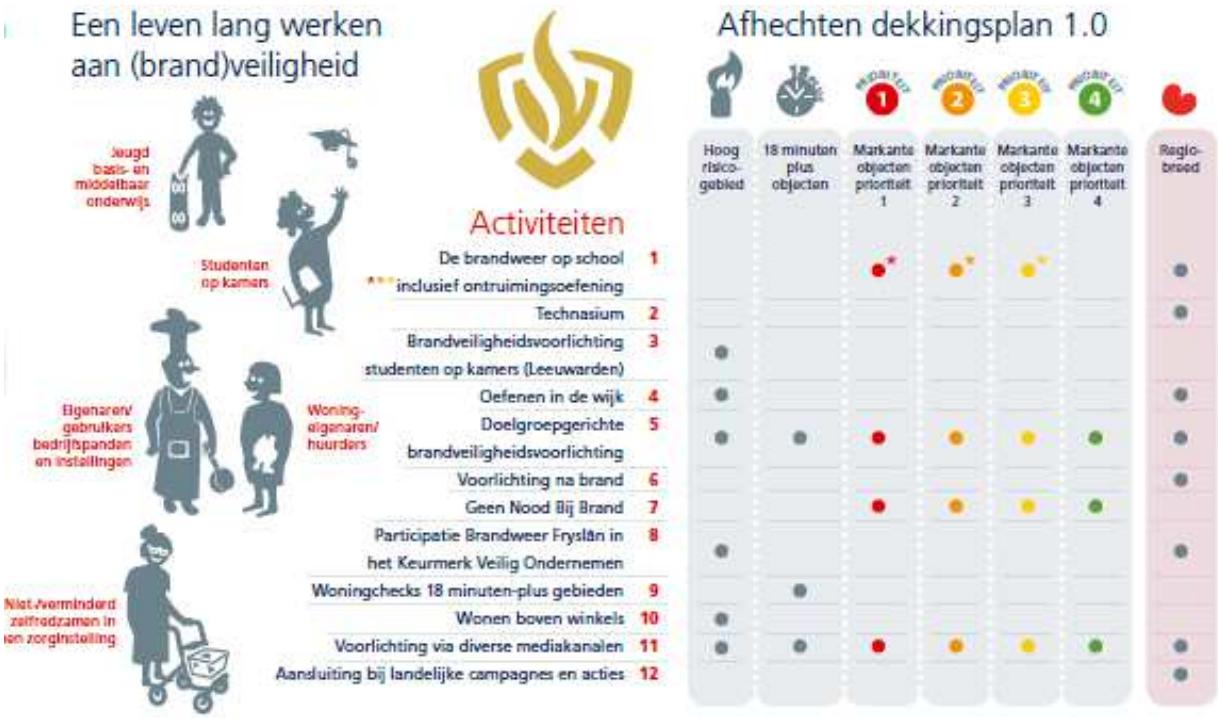

4.3. Resultaten in 2018

De concretisering van de twee hoofddoelen vertaalt zich in een aantal projecten. Deze dragen bij aan het realiseren van het doel om te komen tot minder incidenten, minder slachtoffers en minder schade.

Projecten repressieve slagkracht en paraatheid in Fryslân optimaliseren

	2016	2017	2018	2019
Dekkingsplan				
Dekkingsplan 2.0	ontwikkeling	plan vastgesteld	implementatie	implementatie
Ontwerp paraatheidsplan	ontwikkeling	plan vastgesteld	implementatie	implementatie
Ontwerpen taken- en specialisatiespreidingsplan en materieelspreidingsplan	ontwikkeling	plan vastgesteld	implementatie	implementatie
Vakbekwaamheid				
Ontwerp opleidingsplan	ontwikkeling	plan vastgesteld	implementatie	implementatie
Ontwerp oefenplan afgestemd op risico's, taken en veilig optreden	ontwikkeling	plan vastgesteld	implementatie	implementatie
Masterplan operationele informatievoorziening				
Inrichten geo-backoffice met inbegrip van beheer en toegang	ontwikkeling	gereed	implementatie	
Optimaal ontsluiten real-time informatie		pilots	ontwikkeling	implementatie

Operationele informatievoorziening afgestemd op adequaat handelingsperspectief		ontwikkeling	implementatie	implementatie
Optimaliseren van een sluitend en valide systeem met brandweerdata				
Een sluitend en valide systeem met brandweerdata om te leren, verbeteren en verantwoorden.		ontwikkeling + plan vastgesteld	implementatie in fases	fases gereed + implementatie volgende fases

Projecten brandveiligheidsbewustzijn en zelfredzaamheid in de Friese samenleving bevorderen

	2016	2017	2018	2019
Uitvoering geven aan het programma Brandveilig Leven 2015-2016	gereed			
Uitvoering geven aan het programma Brandveilig Leven 2017-2018	ontwikkeling	uitvoering	uitvoering	gereed

Reguliere activiteiten

Ook het reguliere takenpakket van Brandweer Fryslân draagt bij aan het realiseren van minder incidenten, minder slachtoffers en minder schade.

Activiteit	Streefwaarde 2016	2017	2018	2019
Percentage paraatheid per post	85%	95%	95%	95%
Percentage afname aantal ongewenste en/of onechte brandmeldingen	-10%	-10%	-10%	-10%
Percentage behandeling adviesverzoeken risicobeheersing conform vastgestelde werkwijze (maatwerkpakket 1, externe veiligheid, repressief advies, evenementen)	100%	100%	100%	100%
Percentage uitgevoerde periodieke controles brandveilig gebruik bouwwerken conform afspraken met gemeenten (maatwerkpakket 2)	100%	100%	100%	100%
Percentage medewerkers heeft oefenplan op maat passend bij risico's, taken en behoefte	5%	20%	40%	60%
percentage aanwezigheid repressieve medewerkers bij oefeningen	70%	75%	80%	85%
Iedere vijfde woningbrand is onderzocht door Team Brandonderzoek Noord-Nederland	-	100%	100%	100%
Tijdens repressie wordt schoon gewerkt	-	20%	65%	90%

4.4. Investeringen in 2018

De totale kosten voor dit programma bedragen ruim € … miljoen. De onderbouwing van deze kosten is als volgt:

Producten Brandweer	Lasten	Baten	Eindtotaal
Brandweer	28.253.358	3.601.964	24.651.394
Huisvesting Brandweer	3.962.140	79.993	3.882.147
Totaal programma Brandweer	**32.215.498**	**3.681.957**	**28.533.541**

4.5. Feiten en cijfers programma Brandweer

Cijfers medewerkers 2016

Aantal medewerkers	1373
Aantal FTE	183
Aantal mannen	1271
Aantal vrouwen	102
Leeftijdsopbouw	
0 - 24	49
25 - 34	285
35 - 44	454
45 - 54	437
55 - 59	97
60 - 65	51
Gemiddelde leeftijd	42
Verzuimpercentage	
2015/2016	3,33 / 4,32
Meldfrequentie 2015/2016	0,81 / 0,08
NPS	
2014	-1,1
2015	3,6
2016	volgt
Medewerkerstevredenheid	
2014	7,4
2015	7,6
2016	volgt

Cijfers activiteiten 2016

Aantal incidenten waarbij Brandweer Fryslân in 2016 betrokken was

Brand	1158
Alarm brand	673
Alarm overige	8
Ongeval	656

Dienstverlening	535
Veiligheid & openbare orde	12
Leefmilieu	75
Gezondheid	145
Verkeer	4
Totaal:	3266

Materieel (voer- en vaartuigen)

(Tank)autospuiten	85
Personeels-/materieelvoertuigen	57
Redvoertuigen	7
Hulpverleningsvoertuigen	12
Haakarmvoertuigen	14
OvD/HOvD-voertuigen	13
Voertuigen (overig)	46
Vaartuigen	16

Oppervlaktereddingsteams	10
Duikteams	2